

sen af Skat, at man da siger, at denne Skat virkelig ogsaa skal betales, og at man ikke samtidig tilføjer den Bestemmelse, at det er ligegyldigt, om Skatten betales eller ikke. Det forekommer mig altsaa, at denne Bestemmelse er ganske naturlig. Der vil næppe være Grund til yderligere at komme ind paa Enkeltheder, jeg skal kun udtale det Haab, at det maatte lykkes i denne Samling at føre denne Sag, som nu i saa mange Aar har foreligget for Rigsdagen, til en Afslutning.

Hammerich: Ja, jeg kunde for saa vidt undlade at tage Ordet, som jeg i alt Fald i meget væsentligt kan slutte mig til den ærede Taler, der sidst talte, og særlig er jeg enig med ham i det, som jeg opfattede som Hovedindholdet af hans Tale, at vi maa søge nogenlunde at begrænse os til at faa Lovforslaget gennemført i den Form, hvori det foreligger. Jeg vil altsaa ogsaa for mit Vedkommende bestemt anbefale at tage Lovforslaget, som det foreligger, der er ikke Tvivl om, at dette Forslag netop har sin Styrke i sin gode Begrænsning og ikke blot i, at det har begrænset sig, men at det netop har begrænset sig til noget, som man har Lov til at gaa ud fra, der kunde opnaas Flertal for inden for dette Ting. Efterhaanden ere vi her bleven nogenlunde enige om, at Forholdstalsvalg i det her foreliggende Tilfælde er noget, man i og for sig maatte ønske af Hensyn til Mindretallene, det er blot at give dem den Ret, der naturlig tilkommer dem. Nu udtalte ganske vist det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Kreds (C. Hage), at det er noget sent, at man fra den Side, hvortil jeg hører, har faaet den Opfattelse. Ja, jeg ved ikke, om man egentlig kan sige det. Jeg vil indrømme, at i Halvfjerdserne og Firserne har der maaske været delte Meninger derom, og det har vel ogsaa haft sine gode Grunde, for det første det, at den Gang havde man ikke saa megen Erfaring om hele den Valgmaade, og for det andet, at den vel havde været prøvet ved indirekte Valg til Landstinget, men ikke ved direkte Valg. Hvad der i øvrigt har været Grunden til, at man ikke den Gang er slaaet ind paa den Vej, ved jeg ikke, jeg var da ikke Medlem af Tinget. Jeg ved kun, at saa længe jeg har siddet her i denne Sal, har jeg været en absolut Tilhænger af, at man gik over til Forholdstalsvalgmaaden ogsaa ved de kommunale Valg, jeg tror, det var i 1890, at jeg for mit Vedkommende i og for sig ganske sluttede mig dertil, men de Herrer

maa ikke overse, at der ikke nogen Sinde fra deres Side har været noget virkeligt Tilbud om at gaa ind paa Forholdstalsvalgmaaden og saa i øvrigt lade alt bestaa ved det gamle, nej, hvor der har været Tale om Forholdstalsvalg, har det været i Forbindelse med en Udvidelse af Valgretten, og der har tillige hertil været knyttet Fordring om at give Kvinder Valgret. Det er altsaa ret betydelige Betingelser, der ere stillede, og da særlig den, at Valgretten skulde udvides. Jeg skal ikke nægte, at hvis de Krav, der i samme Retning ere komne til Orde her i dette Ting under Mødet i Dag, skulde faa Flertal for sig, saa er jeg overbevist om, at saa ville vi ikke faa denne Lov gennemført. Jeg skal i saa Henseende ikke blot som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) udtale Betænkkelighed herved over for de konservative Interesser i Almindelighed, men særlig lægge Vægt paa, hvor farligt det vilde være for Skatteyderne og for Byens hele kommunale Økonomi. Det kunde derfor aldrig falde mig ind at være med til at gennemføre et Lovforslag — og jeg haaber heller ikke, man kunde faa det gennem den danske Rigsdag — der lagde Kommunens Styrelse absolut ind under den almindelige Valgret. Det staar nemlig for mig som givet, at en Kommunalbestyrelse, udgaaet af den almindelige Valgret, ikke i Længden kan undgaa at blive et alt for lydigt Udtryk for de Stemninger og Ønsker, der til enhver Tid tilfældig ere oppe i den store Befolkning. Naar den staar over for disse mange Ønsker og Krav, som bestandig komme frem, saa vil den ikke have Mod til at gaa af Vejen for dem, selv om den derigennem kommer til at blive utilladelig hensynsløs over for Økonomien. Der er derfor ingen Tvivl om, at, hvis vi havde en Kommunalbestyrelse, der udelukkende var udgaaet af den almindelige Valgret, saa vilde meget hurtigt Stadens Byrder vokse. Det vilde i Begyndelsen maaske kunne holdes gaaende ved Laan; dermed kan man altid en vis Tid hjælpe sig igennem, men efterhaanden skulle ogsaa Skatteyderne nok komme til at mærke det. Det er altsaa ligefrem det Hensyn, man skylder hele Byens Økonomi og derigennem dens Skatteydere, der gør, at jeg ikke kan gaa med til at lade Byens Kommunalbestyrelse være direkte udgaaet af den almindelige Valgret. En ganske anden Sag er det, at man kan ønske, at enhver, selv den mindste Skatteyder, har sin Stemme med ved de kommunale Valg, og derfor, naar man ikke vil, at den